C/2024/1761

22.3.2024

P9_TA(2023)0321

Forbindelserne med Belarus

Europa-Parlamentets beslutning af 13. september 2023 om forbindelserne med Belarus (2023/2041(INI))

(C/2024/1761)

Europa-Parlamentet,

— der henviser til sine tidligere beslutninger om Belarus,

— der henviser til Rådets konklusioner af 12. oktober 2020 og af 21. og 22. oktober 2021 om Belarus,

— der henviser til fælleserklæringen fra topmødet i Det Østlige Partnerskab den 15. december 2021 i Bruxelles,

— der henviser til G7-udenrigsministrenes erklæring af 4. november 2022 om Belarus,

— der henviser til erklæringen af 3. marts 2023 fra den højtstående repræsentant, Josep Borrell, om domfældelsen af Ales Bjaljatski og andre menneskerettighedsforkæmpere og om erklæringen af 17. januar 2023 fra den højtstående repræsentant, Josep Borrell, om retssagerne mod oppositionsledere og journalister i Belarus,

— der henviser til rapporterne af 4. maj 2022 og 20. juli 2022 fra FN's særlige rapportør om menneskerettighedssituationen i Belarus, Anaïs Marin, adresseret til FN's Menneskerettighedsråd, til opfordringen af 10. oktober 2022 fra FN's eksperter til øjeblikkelig løsladelse af den fængslede modtager af Nobels fredspris 2022, Ales Bjaljatski, og andre rettighedsforkæmpere i Belarus og til kommentaren af 3. marts 2023 fra FN's menneskerettighedstalsmand Ravina Shamdasani om domfældelsen af menneskerettighedsforkæmpere i Belarus,

— der henviser til Belarus' erklæring om uafhængighed fra Sovjetunionen af 25. august 1991,

— der henviser til Den Belarusiske Socialistiske Sovjetrepubliks erklæring om statssuverænitet af 27. juli 1990,

— der henviser til Minskaftalen, som blev ratificeret den 10. december 1991 af Belarus' øverste råd, der erklærede Sovjetunionen opløst,

— der henviser til Republikken Belarus' forfatning, der blev vedtaget den 15. marts 1994,

— der henviser til verdenserklæringen om menneskerettigheder, FN-pagten, den internationale konvention om borgerlige og politiske rettigheder, konventionen mod tortur og anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf og til alle øvrige menneskerettighedskonventioner, som Belarus er tiltrådt,

— der henviser til Wienererklæringen og -handlingsprogrammet af 25. juni 1993,

— der henviser til traktaten om ikkespredning af kernevåben,

— der henviser til Budapestmemorandummet om sikkerhedsgarantier,

— der henviser til Human Rights Watch' World Report 2022 om Belarus,

— der henviser til FN-konventionen om bekæmpelse af grænseoverskridende organiseret kriminalitet,

— der henviser til den anden evalueringsrapport fra Europarådets Ekspertgruppe til Bekæmpelse af Menneskehandel, der blev vedtaget den 28. juni 2022 angående gennemførelsen af Europarådets konvention om Belarus' indsats mod menneskehandel,

— der henviser til rapporterne af 4. marts 2022 og 3. februar 2023 fra FN's højkommissær for menneskerettigheder om menneskerettighedssituationen i Belarus forud for og efter præsidentvalget i 2020,

— der henviser til Moskvamekanisme-rapporten fra Organisationen for Sikkerhed og Samarbejde i Europa (OSCE) af 11. maj 2023 om den alvorlige trussel mod OSCE's menneskelige dimension i Belarus siden den 5. november 2020,

— der henviser til undersøgelsesrapporten fra Organisationen for International Civil Luftfarts undersøgelsesmission fra juli 2022 med titlen »Event involving Ryanair flight FR4978 in Belarus airspace on 23 May 2021« (hændelse, der involverer Ryanairfly FR4978 i belarusisk luftrum den 23. maj 2021"),

— der henviser til Europarådets Parlamentariske Forsamlings resolution 2495 (2023) af 27. april 2023 med titlen »Deportations and forcible transfers of Ukrainian children and other civilians to the Russian Federation or to temporarily occupied Ukrainian territories: create conditions for their safe return, stop these crimes and punish the perpetrators« (deportationer og tvangsoverførsler af ukrainske børn og andre civile til Den Russiske Føderation eller til midlertidigt besatte ukrainske områder: skab betingelser for deres sikre tilbagevenden, stop disse forbrydelser og straf gerningsmændene),

— der henviser til Den Internationale Arbejdsorganisations (ILO's) afgørelse GB.347/INS/14 (rev. 1) af 20. marts 2023 og dens resolution af 12. juni 2023 om de foranstaltninger, som det styrende organ anbefaler i henhold til artikel 33 i ILO's forfatning om Belarus,

— der henviser til forretningsordenens artikel 54,

— der henviser til betænkning fra Udenrigsudvalget (A9-0258/2023),

A. der henviser til, at Aljaksandr Lukasjenkas ulovlige regime tre år efter det svigagtige præsidentvalg den 9. august 2020 forværrer sin systematiske undertrykkelse af det belarusiske folk, hvilket omfatter alle dele af samfundet, herunder sårbare og marginaliserede enkeltpersoner; der henviser til, at domstolene har idømt over 3 000 personer forskellige straffe på grundlag af politisk motiverede anklager, og at over 1 500 personer fortsat er fængslet af politiske grunde, mens tusindvis andre bliver tortureret for, at de ikke skal erkende deres politiske overbevisninger, og lever under vedvarende pres fra intimidering, trusler og eventuelle anholdelser og opdigtede anklager; der henviser til, at Lukasjenkas regime har begået hundredvis af politiske domfældelser i straffesager, herunder har frataget næsten 100 belarusiske advokater deres licenser, lukket hundredvis af medieforetagender og afregistreret over 1 000 ikkestatslige organisationer (NGO'er); der henviser til, at de fleste medieiværksættere og journalister har været tvunget til at flygte fra Belarus og geniværksætte deres aktiviteter i eksil, primært i Litauen og Polen; der henviser til, at mere end 30 journalister og medieansatte fortsat er fængslet efter falske strafferetlige anklager; der henviser til, at fire store uafhængige fagforeninger og den belarusiske kongres for demokratiske fagforeninger er blevet nedlagt, og mindst 14 af disses ledere og medlemmer er blevet fængslet; der henviser til, at løsladte politiske fanger udsættes for voldsom forskelsbehandling, idet regimet forbyder dem at bevæge sig frit og hindrer dem i at få adgang til arbejdsmarkedet, deres bankkonti og andre økonomiske aktiver; der henviser til, at regimets handlinger og nægtelsen af lægebehandling og juridisk bistand har resulteret i, at politiske fanger, herunder Vitold Asjurak, Dzmitryj Dudoits, Aljaksandr Vikhor, Mikalaj Klimovitj, Dzmitryj Sarokin og Ales Pusjkin, er døde; der henviser til, at omkring 300 000 belarusere er flygtet fra landet alene i de seneste år af frygt for en lignende skæbne;

B. der henviser til, at FN's højkommissær for menneskerettigheder i sine rapporter om situationen i Belarus har sammenlignet undertrykkelsen begået af Lukasjenkas regime med forbrydelser mod menneskeheden;

C. der henviser til, at maj og juni 2023 henholdsvis markerede treåret for anholdelsen af den belarusiske oppositionsblogger Sjarhej Tsikhanouski og Viktar Babaryka efter politisk motiverede anklager, da de stillede op som kandidater til det belarusiske præsidentvalg; der henviser til, at Palina Sjarenda-Panasjuk, en politisk fange og aktivist fra borgerretskampagnen "Europæisk Belarus, besluttede at give afkald på sit belarusiske statsborgerskab i protest mod de pinefulde fængselsforhold, og at hun, efter at hun havde udfyldt en formel ansøgning, blev eskorteret for at gennemgå en psykiatrisk undersøgelse, og at hendes opholdssted har været ukendt lige siden;

D. der henviser til, at mindst 1 300 børn med handicap i Belarus tilbageholdes i institutioner, der har problemer med korrekt diagnosticering, uddannelse eller social reintegration og mangler offentlig ansvarlighed og gennemsigtighed;

E. minder om, at det internationale samfund samt EU og dets medlemsstater ikke anerkendte resultaterne af det svigagtige præsidentvalget i 2020 og ikke anerkender Aljaksandr Lukasjenka som præsident i Belarus; der henviser til, at de belarusiske myndigheder ikke foretog effektiv efterforskning af de mange beskyldninger om tortur og anden mishandling af fredelige demonstranter begået af ordenshåndhævere i august 2020 efter det svigagtige præsidentvalg;

F. der henviser til, at regimet udrydder de sidste rester af politisk pluralisme i landet, f.eks. gennem den kommende såkaldte afregistrering af politiske partier, der formentlig fører til afskaffelse af alle partier på nær dem, der støtter regimet; der henviser til, at der ved den nye forfatning fra februar 2022 etableres nye udemokratiske institutioner, der kun tjener til at sikre regimets greb om magten og fratager parlamentet den sidste antydning af medbestemmelse i den politiske proces;

G. der henviser til, at ændringer af den belarusiske straffelov trådte i kraft i januar 2022, hvormed det atter blev strafbart af deltage i ikkeregistrerede organisationers aktiviteter; der henviser til, at ingen menneskerettighedsorganisationer i øjeblikket opererer lovligt i landet; der henviser til, at yderligere ændringer af straffeloven trådte i kraft i maj 2022, hvorigennem myndighederne udvidede dødsstraffen til at omfatte forsøg på terrorhandlinger, en anklage, der tidligere er blevet brugt til at retsforfølge politiske aktivister; der henviser til, at Lukasjenka i juli 2022 undertegnede en lov, der tillader efterforskning og retssager in absentia for 48 artikler i straffeloven; der henviser til, at Lukasjenkaregimet i januar 2023 vedtog en lov, der fratager belarusere i eksil deres statsborgerskab med henvisning til beskyldninger om ekstremismerelaterede forbrydelser, og til at listen over sådanne personer nu omfatter mere end 2 000 enkeltpersoner;

H. der henviser til, at Lukasjenkaregimet i alvorlig grad undergraver Belarus' suverænitet ved at gøre landet til en russisk satellitstat og tillade Belarus at blive optaget af Rusland i en såkaldt unionsstat, hvilket gør risikoen for direkte besættelse ekstremt høj mod de fleste belaruseres klare vilje; der henviser til, at Lukasjenka har foreslået en unionstatspagt mellem Belarus, Rusland og Kasakhstan med henblik på at udveksle atomvåben;

I. der henviser til, at Lukasjenkaregimet endvidere ødelægger manifestationer af belaruseres nationale identitet, herunder nationens sprog og kultur; der henviser til, at det fører en aggressiv russificeringspolitik gennem vilkårlige tilbageholdelser og navnlig brutal behandling af kulturpersonligheder, herunder forfattere, kunstnere og musikere og personer, der taler belarusisk i det offentlige rum, samt ved at forbyde Belarus' nationale og historiske symboler såsom det hvid-rød-hvide flag og våbenskjoldet Pahonia og ved at lukke forlag, privatskoler og belarusiske sprogkurser;

J. der henviser til, at Lukasjenkaregimet fortsat marginaliserer etniske, religiøse og seksuelle mindretal, navnlig litauiske og polske etniske befolkningsgrupper, ved at forfølge deres ledere, såsom Andrzej Poczobut, lukke litauiske og polske uddannelsesinstitutioner, afskaffe uddannelse på deres etniske sprog og ødelægge polske mindesmærker; der henviser til, at det også fortsætter med at undertrykke religiøse samfund og enkeltpersoner i strid med retten til religions- og trosfrihed; der henviser til, at adskillige romerskkatolske, protestantiske, ortodokse og græske præster er blevet udsat for forskellige former for forfølgelse lige fra bøder til lange fængselsstraffe; der henviser til, at den belarusiske ortodokse kirke i mange tilfælde tjener regimets interesser, herunder støtte til Ruslands angrebskrig mod Ukraine; der henviser til, at den tidligere ærkebiskop af Hrodna, Artsemij Kisjtjanka, som var den eneste hierark for den Moskva-underlagte belarusiske ortodokse kirke — den belarusiske eksarkat — der fordømte den vold, som anvendes af Aljaksandr Lukasjenkas regime mod fredelige demonstranter i 2020, blev sendt på pension, under hvilken han blev udsat for chikane, som påvirkede hans helbredstilstand og fremskyndede hans død;

K. der henviser til, at LGBTI-personer i Belarus udsættes for yderligere systemisk forskelsbehandling og vold; der henviser til, at Belarus kan indføre LGBTI-propagandalovgivning svarende til lovgivningen i Rusland; der henviser til, at belarusere, som bor, arbejder eller søger tilflugt i Rusland, er blandt de mest sårbare over for de belarusiske myndigheders tværnationale undertrykkelse;

L. der henviser til, at de belarusiske myndigheder ofte benytter sig af overvågning, onlinecensur og desinformation og anvender teknologi til at kontrollere befolkningen; der henviser til, at denne undertrykkende praksis udgør endnu et skridt i retning af digitalt diktatur og undertrykkelse af personers digitale rettigheder i Belarus, hvilket resulterer i en eskalerende intimidering af borgerne og indskrænkning af civilsamfundets råderum;

M. der henviser til, at Belarus i oktober 2022 trådte ud af den første valgfrie protokol for den internationale konvention om borgerlige og politiske rettigheder af 8. februar 2023, hvilket derved blokerede for FN's Menneskerettighedskomités mandat til at modtage og vurdere menneskerettighedsklager fra personer i Belarus; der henviser til, at dette efterlod belaruserne uden international beskyttelse, idet hverken FN's Menneskerettighedsråd eller Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol kan tage stilling til klager fra belarusere;

N. der henviser til, at det ulovlige Lukasjenkaregime aktivt støtter og er blevet fuldt medskyldige i Ruslands uberettigede angrebskrig og krigsforbrydelser mod Ukraine; der henviser til, at regimet direkte muliggør og støtter Ruslands militære aggression mod Ukraine og Ruslands brug af terrormidler, hvilket fremgår af omdirigeringen af Ryanairflyet FR4978 i maj 2021 og meddelelsen om modtagelse af Ruslands statsstøttede terrororganisation Wagnergruppen; der henviser til, at flertallet af belarusere er imod, at deres land deltager i denne krig og har vist det ved at arrangere fredelige demonstrationer, der har resulteret i anholdelser, forfølgelser og politiovergreb, sabotage af transporter af russisk militærudstyr og deltagelse sammen med eller støtte til belarusiske regimenter, der kæmper side om side med ukrainske væbnede styrker; der henviser til, at som det eneste land i Europa og Centralasien, der håndhæver dødsstraf, afskrækkes enhver modstand mod Belarus' involvering i Ruslands angrebskrig mod Ukraine gennem anvendelse af dødsstraf; der henviser til, at Lukasjenkaregimets medvirken i Ruslands angrebskrig mod Ukraine er blevet kraftigt fordømt af EU og NATO og har givet anledning til en fælles tilgang mellem organisationerne baseret på lignende eller endda fælles vurderinger, og at samarbejdet mellem EU og NATO skal styrkes i overensstemmelse hermed;

O. der henviser til, at Europarådets parlamentariske forsamling den 27. april 2023 enstemmigt fordømte deportationen, genopdragelsen og russificeringen af ukrainske børn, hvoraf nogle er blevet sendt til Dubrava-lejren, der ejes af Belaruskali; der henviser til, at disse forbrydelser, som Lukasjenkaregimet er medskyldig i, kan udgøre folkedrab;

P. der henviser til, at Lukasjenkaregimet udgør en direkte trussel mod EU og dets borgeres sikkerhed; der henviser til, at dette fremgår af dets accept af deployeringen af russiske taktiske kernevåben på dets område, dets afvisning af at gennemføre nukleare sikkerhedskrav på det belarusiske kernekraftværk i Ostrovets, dets organiserede kapring af et civilt fly, Ryanair FR4978, dets fortsatte instrumentalisering af migration og menneskehandel, dets aggressive krigsretorik siden august 2020 og dets fremme af en øget russisk militær tilstedeværelse i Belarus gennem permanente fælles manøvrer;

Q. der henviser til, at Lukasjenkaregimet fortsat tvinger migranter fra lande uden for EU til at udrejse til Letland, Litauen og Polen; der henviser til, at migranter i Belarus udsættes for tortur og anden mishandling begået af grænsevagter og andre embedsfolk, hindringer for ansøgning om asyl og afvisning ved indrejse;

R. der henviser til, at de belarusiske demokratiske kræfter under ledelse af Svjatlana Tsikhanouskaja har en veletableret struktur, der fortsat høster international anerkendelse, herunder den nylige dannelse af Det Forenede Overgangskabinet, det fornyede koordineringsråd og åbningen af Missionen for et Demokratisk Belarus i Bruxelles; der henviser til, at Det Forenede Overgangskabinet, medlemmerne i diasporaen af forskellige demokratiske oppositionspartier og andre belarusere spiller en afgørende rolle med hensyn til fortsat at yde aktiv støtte til politiske fanger, deres familier og aktivister, der stadig befinder sig i Belarus;

S. der henviser til, at Svjatlana Tsikhanouskaja og lederne af demokratiske politiske partier offentligt har erklæret belarusernes europæiske ambitioner;

T. der henviser til, at EU og medlemsstaterne som reaktion på den igangværende undertrykkelse har vedtaget en række restriktive foranstaltninger over for Lukasjenkaregimet, herunder sanktioner mod 195 enkeltpersoner og 34 enheder, der er direkte involveret i krænkelser af menneskerettighederne og i at hjælpe regimet; der henviser til, at EU og medlemsstaterne har afsat over 100 mio. EUR til at støtte det belarusiske folk og deres demokratiske forhåbninger;

U. der henviser til, at Lukasjenkaregimet afbøder virkningerne af vestlige sanktioner på Belarus ved at bruge hjælp fra Rusland, f.eks. brugen af russisk transport- og havneinfrastruktur til at eksportere belarusiske varer, lempelig adgang til det russiske marked og udskydelse af gældsbetalinger til Rusland samt ved at omgå sanktionerne;

V. der henviser til, at Belarus' BNP som følge af de vestlige sanktioner faldt med 4,7 % i 2022, hvilket kun er et halvt så stort fald som forventet; der henviser til, at EU's import fra Belarus i 2022 faldt med mere end det halve sammenlignet med tidligere år fra 6,54 mia. EUR i 2021 til 3,19 mia. EUR; der henviser til, at Belarus' eksport til Rusland steg med over 40 % fra 16,3 mia. USD i 2021 til 23 mia. USD i 2022; der henviser til, at Belarus' eksport til Kina næsten fordobledes i 2022;

W. der henviser til, at Lukasjenkaregimet genoptager Sovjettidens model for central planøkonomi, navnlig gennem regulering af detailpriser, opretholdelse af statslige virksomheders industriproduktion på et højt niveau, selv om der ikke er efterspørgsel, og undertrykkelse af private virksomheder, herunder forbud mod at udenlandske investorer sælger deres andele i virksomheder i Belarus og pålæggelse af krav om konfiskation af privat ejendom; der henviser til, at Belarus ikke har overholdt de centrale resultater af ILO's undersøgelseskommission i 2004, og Lukasjenkaregimet har fortsat forfølgelsen af fagforeningsmedlemmer;

X. der henviser til, at hundredvis af belarusere som et resultat af EU-støtte p.t. deltager i stipendieprogrammer, og at endnu flere deltager i onlineuddannelse for at styrke deres erhvervskompetencer og vil indgå i erhvervsudveksling;

Lukasjenkaregimets fortsatte undertrykkelse og EU-støtte til undertrykte personer

1. fordømmer på det kraftigste den uformindskede undertrykkelse og de systematiske og udbredte krænkelser af menneskerettighederne, der fortsat begås af Lukasjenkaregimet, herunder talrige tilfælde af mishandling og tortur samt tilbageholdelse i isolation, utilstrækkelig lægehjælp til politiske fanger og andre personer, der retsforfølges af politisk motiverede årsager, såsom journalister, menneskerettighedsforkæmpere, uafhængige fagforeningsaktivister og andre; fordømmer ligeledes presset på de retsforfulgte ved bevidst at arrestere og dømme deres pårørende og tilbagekalde deres advokaters autorisation; fastholder sin solidaritet med det modige belarusiske folk og medlemmer af civilsamfundsorganisationer, som kæmper for et suverænt, frit og demokratisk Belarus, hvor der hersker retfærdighed, fred og menneskerettigheder, og sætter deres frihed og liv på spil;

2. kræver, at Lukasjenkaregime sætter en stopper for denne spiral af vold, tortur, undertrykkelse og propaganda mod afvigende røster og formodede kritikere, omgående og betingelsesløst løslader alle politiske fanger, deres familiemedlemmer og alle vilkårligt tilbageholdte personer, erklærer en universel amnesti for alle dem, der er blevet arresteret af politiske grunde siden 2020, og muliggør fredelig magtoverdragelse efter afholdelse af frie og retfærdige valg;

3. opfordrer de belarusiske myndigheder til omgående at standse de grusomme, umenneskelige og nedværdigende varetægtsfængslinger og fængselsforhold for politiske fanger, herunder nægtelse af lægebehandling, basale hygiejneprodukter og adgang til advokater og familiemedlemmer; fordømmer praksissen med »kædearrestationer« eller ubegrundede forlængelser af varetægtsfængsling for mindre overtrædelser eller opdigtede »ekstremisme«-anklager; er dybt bekymret over, at de fængslede demokratiske oppositionsledere Viktar Babaryka og Maryja Kalesnikava i hemmelighed er blevet overført til et hospital, uden at der er givet oplysninger om deres helbredstilstand; er ligeledes bekymret over den langvarige mangel på oplysninger om situationen for oppositionspolitikerne Sjarhej Tsikhanouski, Mikola Statkevitj og Maksim Znak, journalisterne Ihar Losik, Katsjaryna Bakhvalava (pseudonym: Andrejeva) og Andrzej Poczobut, hvoraf sidstnævnte også er en af lederne af det polske mindretal i Belarus, og aktivisten for borgerretskampagnen »Europæisk Belarus«, Palina Sjarenda-Panasjuk;

4. opfordrer Lukasjenkaregimet til omgående at yde den nødvendige lægebehandling til og garantere ordentligt lægetilsyn med alle politiske fanger med alvorlige sygdomme og helbredsproblemer, herunder Maryja Kalesnikava, Viktar Babaryka, Ales Bjaljatski, Ryhor Kastusjou, Iryna Melkher, Halina Dzerbysj, Henadz Fjadynitj, Marfa Rabkova, Vasil Berasneu, Vjatjaslau Aresjka, Uladzimir Hundar, Uladzimir Matskevitj, Mikola Statkevitj, Alena Hnauk, Andrej Vojnitj, Aljaksandar Fjaduta, Mikita Zalatarou, Dzmitryj Zalomski, Aljaksej Hubitj, Vadzim Hurman, Antanina Kanavalava, Andrej Skurko, Darja Afanasjeva, Arsenij Majsejtjyk, Ihar Mints, Pavel Hantjaryk, Sjarhej Batura, Vjatjaslau Dasjkevitj, Danil Kastsjukevitj, Mikhail Khamitsevitj, Palina Sjarenda-Panasjuk, Andrzej Poczobut, Ksenija Lutskina, Maryna Markevitj, Jauhen Ljulkovitj, Volha Tsybulskaja, Volha Zalatar, Artsjom Bajarski, Pavel Kutjynski, Uladzimir Malakhouski, Ruslan Slutski, Alena Mausjuk, Larisa Kuzmenka, Kiryl Paltjeuski, Juryj Prakharenka, Sjarhej Verasjtjahin, Vjatjaslau Rahashchuk, Aljaksandr Kapsjul, Raman Karanevitj, Vital Melnik, Oksana Zaretskaja og Viktoryja Kulsja;

5. opfordrer de belarusiske myndigheder til at tillade diplomater og internationale organisationer, herunder uafhængige medicinske stiftelser, især Den Internationale Røde Kors Komité (ICRC), at besøge politiske fanger, så de kan vurdere deres tilstand og yde hjælp; opfordrer Kommissionen, EU's medlemsstater og internationale institutioner såsom ICRC og UNICEF til at fortsætte med at yde systematisk og omfattende støtte til belarusiske politiske fanger og deres familiemedlemmer, som befinder sig i en sårbar finansiel situation, samt til politiske fanger, der har afsonet deres straf, herunder finansiel støtte og bistand til lægehjælp og psykologisk rehabilitering;

6. kræver en uafhængig undersøgelse af og en ekspertrapport vedrørende dødsfald blandt politiske fanger i regimets varetægt og aktivist Raman Bandarenkas død i november 2020, der var forårsaget af brutale tæsk givet af politibetjente i civilt tøj eller deres håndlangere;

7. opfordrer Lukasjenkaregimet til at afstå fra enhver form for chikane, herunder af tidligere politiske fanger, som nu er løsladt; opfordrer indtrængende regimet til at lade disse tidligere fanger leve deres liv i frihed og give dem fuld adgang til arbejdsmarkedet, det sociale liv og til deres bankkonti og aktiver; udtrykker dyb bekymring over, at navnlig leverandører til store EU-baserede virksomheder angiveligt bruger tvangsarbejde udført af indsatte i belarusiske straffelejre; opfordrer alle EU-baserede virksomheder til at afbryde forbindelserne med belarusiske leverandører, der bruger tvangsarbejdere i deres forsyningskæder, selv dem, der ikke allerede er underlagt restriktive foranstaltninger, og opfordrer Rådet til at pålægge sanktioner på alle belarusiske virksomheder, der gør brug af tvangsarbejdere i deres forsyningskæder; glæder sig over den nylige vedtagelse af ILO's resolution om de foranstaltninger, som det styrende organ har anbefalet i henhold til artikel 33 i ILO's statut om Belarus' systematiske krænkelse af foreningsfriheden, undertrykkelse af den demokratiske fagforeningsbevægelse og fortsatte forfølgelse af uafhængige fagforeningsledere og -aktivister, og opfordrer ILO's medlemsstater til at handle i overensstemmelse hermed;

8. gentager, at Lukasjenkaregimets ensidige tilbagetrækning fra politikken for Det Østlige Partnerskab, der blev meddelt den 28. januar 2021, ikke har nogen legitimitet, da det ikke afspejler det belarusiske folks sande vilje og dets håb om en fri og demokratisk stat;

9. gentager sin fordømmelse af Lukasjenkaregimets beslutning om at trække Belarus ud af Århuskonventionen, som er en international aftale, der gennemfører menneskers ret til et rent, sundt og bæredygtigt miljø;

10. opfordrer EU-institutionerne og medlemsstaterne til at undersøge muligheden for at tillade repræsentanter for de belarusiske demokratiske kræfter, navnlig Svjatlana Tsikhanouskaja, den legitime repræsentant for det belarusiske folk, og civilsamfundet at udfylde de tomme pladser, der tidligere var besat af repræsentanter for de belarusiske myndigheder, i bilaterale og multilaterale fora, navnlig inden for rammerne af politikken for det østlige partnerskab; opfordrer Kommissionen til at inkludere uafhængige belarusiske eksperter, der ikke er tilknyttet regimet, som nationale repræsentanter for Belarus i samarbejdsprogrammer såsom EU4Climate, EU4Environment og andre initiativer; opfordrer Rådet for Udenrigsanliggender til at overbringe Svjatlana Tsikhanouskaja, som leder af det Forenede Belarusiske Overgangskabinet, en stående invitation til at deltage i ethvert af dets møder, der vedrører Belarus; opfordrer medlemsstaternes ledere samt de politiske ledere i de andre deltagende stater i det europæiske politiske samfund til at inkludere de belarusiske demokratiske kræfter i det europæiske politiske samfund, f.eks. ved at give dem observatørstatus;

11. fordømmer politisk motiverede »skueprocesser« og opdigtede anklager, der har til formål at skabe frygt hos repræsentanter for og tilhængere af de demokratiske kræfter, civilsamfundet, uafhængige medieforetagender, frie fagforeninger, menneskerettighedsforkæmpere og nationale, religiøse og seksuelle mindretal; fordømmer de belarusiske myndigheders beslutning af 23. august 2023 om at erklære det fremtrædende menneskerettighedscenter Vjasna og alle dets afdelinger for en »ekstremistisk organisation« og opfordrer til øjeblikkelig løsladelse af dets formand og grundlægger, modtager af Nobels fredspris og Sakharovprisen Ales Bjaljatski, og hans kolleger Valjantsin Stefanovitj, Uladzimir Labkovitj, Marfa Rabkova og Andrej Tjapjuk; fordømmer endvidere idømmelsen af lange fængselsstraffe til Henadz Fjadynitj, Vasil Berasneu og Vatslau Aresjka, Maryna Zolatava og Ljudmila Tjekina samt domfældelsen in absentia af ledende personer fra de demokratiske kræfter såsom Svjatlana Tsikhanouskaja, Pavel Latusjka, Maryja Moroz, Volha Kavalkova, Sjarhej Dyleuski, Valerij Tsepkalo, Stsjapan Putsila og Jan Rudzik på grundlag af falske anklager om »sammensværgelse om at overtage magten« eller »dannelse af ekstremistiske organisationer«; fordømmer den fortsatte fængsling af de demokratiske oppositionsledere Paval Sevjarynets og Mikola Statkevitj; fordømmer Lukasjenkaregimets transnationale undertrykkelse af belarusere i udlandet samt Ruslands fremme heraf og aktive samarbejde om denne undertrykkelse; opfordrer indtrængende regimet til straks at ophøre med at fjerne og true med at fjerne forældres forældremyndighed over deres børn som middel til at straffe forældrene for at protestere eller være politisk aktive; opfordrer Rådet og Kommissionen til at finde nye veje til at arbejde hen imod løsladelse af alle politiske fanger i Belarus;;

12. opfordrer de belarusiske myndigheder til straks at omstøde alle dødsdomme og indføre et øjeblikkeligt moratorium for anvendelsen af dødsstraf som det første skridt hen imod en fuldstændig og permanent afskaffelse heraf;

13. opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til fortsat at gøre det muligt for menneskerettighedsforkæmpere, advokater og civilsamfundsorganisationer at yde tjenester, til politiske fanger og deres familier, især social bistand, sundhedspleje og offentligt forsvar; opfordrer EU's og medlemsstaternes diplomater til på trods af de eksisterende vanskeligheder at engagere sig i og støtte civilsamfundsrepræsentanter, menneskerettighedsforkæmpere, uafhængige medievirksomheder, prodemokratiske grupper og familier til politiske fanger i Belarus;

14. opfordrer Kommissionen, medlemsstaterne og Tjenesten for EU's Optræden Udadtil til at samarbejde med internationale partnere såsom OSCE's Moskvamekanisme og FN's Menneskerettighedsråd samt lokale menneskerettighedsforkæmpere og civilsamfundsrepræsentanter om overvågning og dokumentation af og rapportering om de grove menneskerettighedskrænkelser og forbrydelser mod menneskeheden, der foregår i Belarus, for at sikre efterfølgende ansvarsstillelse og retfærdighed for ofrene; fremhæver det værdifulde arbejde, der udføres af NGO'er i og uden for Belarus, som dokumenterer tilfælde af tortur og dermed skaber et vigtigt fundament for den fremtidige retsforfølgelse af forbrydelser begået af Lukasjenkaregimet; gentager sin støtte til den internationale ansvarlighedsplatform for Belarus;

15. gentager sin opfordring til EU's medlemsstater om at bane vejen for strafferetlig forfølgning af belarusiske embedsmænd, der er ansvarlige for eller medskyldige i valgsvindel, alvorlige krænkelser af menneskerettighederne og forbrydelser mod menneskeheden, i henhold til de accepterede principper om ekstraterritorial og universel jurisdiktion; gentager opfordringen fra FN's højkommissær for menneskerettigheder til alle FN's medlemsstater om at overveje at arbejde for ansvarlighed på denne måde; støtter yderligere drøftelser om en eventuel oprettelse i Haag af en international domstol for menneskerettighedskrænkelser i Belarus;

Lukasjenkaregimets involvering i Ruslands angrebskrig mod Ukraine

16. fordømmer på det kraftigste Lukasjenkaregimets involvering i Ruslands uberettigede, ulovlige og uprovokerede angrebskrig mod Ukraine og dets fremme af hadefuld tale, desinformation og propaganda, der afspejler Moskvas krigeriske retorik; fordømmer i denne forbindelse regimets massive levering af ammunition og militær hardware til de russiske aggressorer, navnlig fremstillingen af komponenter til det russiske militær, samt stationeringen af russiske tropper i Belarus og uddannelsen heraf af belarusiske instruktører, modtagelsen af Ruslands ulovlige og statsstøttede terrororganisation Wagnergruppen, truslen om at tilslutte sig aggressionen kombineret med stationeringen af tropper ved grænsen mellem Belarus og Ukraine, som binder ukrainske tropper der, og brugen af belarusisk territorium, luftrum og infrastruktur som en mellemvej til at iværksætte invasionen samt for fortsatte missilangreb på militære og civile mål i Ukraine; bemærker, at langt størstedelen af belaruserne ikke støtter denne mangesidede involvering i Ruslands angrebskrig; udtrykker sin fulde støtte til de belarusiske aktivister, som modsætter sig aggressorerne i Belarus ved at forstyrre jernbaner og andre forsyningslinjer, der bruges af det russiske militær, til belarusiske cyberpartisaner og til frivillige, navnlig »Kastuś Kalinouski«- og de tidligere Pahonia-styrker, som modigt kæmper sammen med de væbnede styrker i Ukraine for at afværge aggressorerne; støtter fuldt ud ydelsen af bistand til disse modstandsfolk;

17. fordømmer den ulovlige overførsel af mere end 2 150 børn, herunder forældreløse, fra russisk besatte områder i Ukraine til såkaldte »ferielejre« i Belarus, hvor de udsættes for russificering og indoktrinering; fordømmer på det kraftigste Belarus' Røde Kors' involvering i den ulovlige deportation af ukrainske børn; støtter ukrainske anklageres undersøgelse af Belarus' rolle i tvangsdeportationerne og mener, at Lukasjenkas og hans regimes handlinger også kan udgøre en forbrydelse mod menneskeheden i form af »deportation eller tvungen overførelse af en befolkning« i henhold til Den Internationale Straffedomstols (ICC's) Romstatut; anser Lukasjenka for lige så ansvarlig for disse krigsforbrydelser som Vladimir Putin og Maria Lvova-Belova og opfordrer derfor ICC til at overveje at udstede en lignende international arrestordre på Lukasjenka; opfordrer Rådet til at udvide listen over personer, der er omfattet af EU's sanktioner, til også at omfatte dem, der er involveret i tvangsdeportationer af ukrainske børn til Belarus;

18. opfordrer til større synergier og sammenhæng mellem EU's strategiske kompas og NATO's strategiske koncept, navnlig med hensyn til deres implementering med henblik på at modvirke Ruslands aggression mod Ukraine og Lukasjenkaregimets medvirken i denne konflikt; understreger vigtigheden af at optrappe samarbejdet mellem EU og NATO i håndteringen af alle relevante aspekter af Belarus' involvering i Ruslands krig mod Ukraine; mener, at det er nødvendigt at udvikle en fælles strategi for at bevare Belarus' uafhængighed, herunder international støtte med henblik herpå, og for landets overgang til demokrati med deltagelse af EU og de internationale organisationer såsom OSCE, Europarådet og G7;

19. mener, at Lukasjenkaregimet ved at muliggøre Ruslands uberettigede angrebsskrig mod Ukraine har gjort sig medskyldig i forbrydelser begået af Rusland, der indebærer et ansvar for den ødelæggelse og skade, der er påført Ukraine; mener endvidere, at den særlige internationale domstol for aggressionsforbrydelser begået af Rusland mod Ukraine skal have jurisdiktion til at efterforske ikke blot Putin og Ruslands politiske og militære ledelse, men også den belarusiske ledelse; opfordrer derfor EU-institutionerne og EU's medlemsstater til at træffe alle nødvendige foranstaltninger for at muliggøre strafferetlig forfølgning af belarusiske embedsmænd, der er medskyldige i aggressionsforbrydelsen, krigsforbrydelser, forbrydelser mod menneskeheden, folkedrab begået mod Ukraine; glæder sig i denne henseende over de skridt, der er taget i retning af at oprette et ICC-landskontor i Ukraine; opfordrer EU og EU's medlemsstater til at finde retlige måder, hvorpå aktiver tilhørende den belarusiske ledelse og relaterede belarusiske enheder, der er involveret i den russisk krigsindsats, kan beslaglægges og, hvis det er muligt, anvendes til at genopbygge Ukraine;

20. opfordrer EU og dets medlemsstater til at udvide og styrke anvendelsesområdet for deres sanktioner (restriktive foranstaltninger) og til at vedtage en ny række sanktioner over for Belarus og Rusland og de enkeltpersoner og juridiske enheder, der er ansvarlige for eller meddelagtige i alvorlige krænkelser af menneskerettighederne i Belarus inden for rammerne af sanktionsordningerne mod Rusland og Belarus og den globale EU-ordning for menneskerettighedssanktioner, herunder dommere, anklagere, retshåndhævende myndigheder, fængsels- og fængselspersonale, propagandamagere og ansatte i de berygtede organisationer KGB og hovedafdelingen for bekæmpelse af organiseret kriminalitet og korruption (GUBOPiK/HUBAZiK);

21. opfordrer til at afspejle de eksisterende sanktioner mod Rusland mod Belarus; insisterer på, at belarusisk kaliumchlorid, som er den vigtigste kilde til regimets indtægter, bør forblive på listen over sanktioner og ikke transporteres via EU's territorium, især da Belarus' største kaliumproducent, Belaruskali, er direkte involveret i ulovlig forflyttelse, russificering og indoktrinering af ukrainske børn; opfordrer EU og dets medlemsstater til hurtigst muligt at øge deres kapacitet til at vurdere sanktionernes reelle virkning og kollaterale skade for at sikre, at alle restriktive foranstaltninger vedrørende Belarus og belarusiske enkeltpersoner gennemføres fuldt ud, og til at hindre eventuelle omgåelsesordninger samt yde passende støtte til det arbejde, som EU's særlige udsending for gennemførelsen af EU-sanktioner udfører, for at imødegå alle smuthuller og forbedre den effektive gennemførelse af alle sanktioner;

22. opfordrer til, at Rusland og Belarus opføres på EU's liste over højrisikotredjelande med hensyn til bekæmpelse af hvidvask af penge og finansiering af terrorisme; opfordrer til, at der udarbejdes en liste over slægtninge til dem, der har tilknytning til det kriminelle Lukasjenkaregime og nyder godt af gæstfriheden i EU-landene; opfordrer til en omgående gennemgang af deres indrejsevisum og opholdsstatus; opfordrer indtrængende Den Internationale Olympiske Komité og andre internationale sportssammenslutninger til at udelukke atleter fra Belarus og Rusland, hvoraf mange støtter eller sågar har deltaget i Ruslands uberettigede angrebskrig mod Ukraine, fra at deltage i de olympiske lege i Paris i 2024 eller enhver anden international sportsbegivenhed;

23. beklager, at nogle medlemsstater gør lobbyvirksomhed for, at sanktionerne mod belarusiske kaliumchloridproducenter, herunder Belaruskali, ophæves, og opfordrer medlemsstaterne til at finde frem til fælles tilgange til de udfordringer, der er forbundet med sanktionerne; fordømmer de tredjelande, der hjælper Rusland og Belarus med at omgå de indførte sanktioner, og anmoder Kommissionen og medlemsstaterne om at overveje sekundære sanktioner for disse tredjelande; beklager den ungarske udenrigs- og handelsministers officielle besøg i Minsk i februar 2023, hvilket strider mod EU's politik vedrørende Belarus, Rusland og angrebskrigen mod Ukraine; opfordrer Rådet og næstformanden i Kommissionen/Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik til at undersøge yderligere foranstaltninger ud over sanktioner og til at udvikle en sammenhængende og omfattende langsigtet tilgang til Belarus i tæt samarbejde med EU's partnere;

Belarus' suverænitet og beskyttelse af dets sprog og nationale kultur

24. bemærker med stor bekymring Belarus' voksende politiske, økonomiske, militære og kulturelle underordnelsesforhold til Moskva; beklager, at Belarus er blevet en satellitstat til Rusland, og fordømmer de to regimers handlinger, som kan føre til Ruslands eventuelle absorption og annektering af Belarus; fordømmer Lukasjenkaregimets historiske revisionisme og dets forsøg på at retfærdiggøre sine forbrydelser, navnlig undertrykkelsen af det belarusiske folk og angrebskrigen mod Ukraine; fordømmer deployeringen af russiske taktiske kernevåben under russisk kommando på belarusisk territorium i direkte strid med Belarus' atomfrie status, der blev tilbagekaldt efter den svigagtige folkeafstemning den 27. februar 2022; gentager sin fordømmelse af en sådan deployering, som er i strid med traktaten om ikkespredning af kernevåben og kan udløse yderligere nukleare omplaceringer i regionen; opfordrer EU dets medlemsstater og NATO til at træffe alle mulige foranstaltninger for at håndtere denne deployering; beklager Lukasjenkas truende retorik om den mulige brug af kernevåben; opfordrer EU til at samarbejde med Den Internationale Atomenergiorganisation og Gruppen af Europæiske Nukleare Tilsynsmyndigheder for at sikre nuklear sikkerhed på det belarusiske kernekraftværk i Ostrovets og

beklager, at den anden reaktor på det belarusiske kernekraftværk blev lanceret, uden at de bekymringer vedrørende nuklear sikkerhed, som det internationale samfund havde givet udtryk for, var blevet behørigt imødegået; opfordrer EU's institutioner og medlemsstater til ikke at anerkende aftaler, der er indgået mellem Lukasjenkaregimet og Rusland, og som overdrager Belarus' suverænitet mod folkets vilje;

25. opfordrer EU og medlemsstaterne til at opretholde sammenholdet i håndteringen af de mangesidede trusler, som Aljaksandr Lukasjenkas regime udgør for EU, navnlig den fortsatte og voksende statskonstruerede instrumentalisering af migration, som bevidst forårsager menneskelige lidelser ved Belarus' grænser til Letland, Litauen og Polen og andre steder; fordømmer på det kraftigste de belarusiske myndigheders brug af migration til politiske formål og betragter dette som en bevidst organiseret gengældelse fra Lukasjenkaregimets side mod EU's medlemsstater for deres støtte til Belarus' demokratiske kræfter med det formål at destabilisere disse medlemsstater; er bekymret over den humanitære situation langs Belarus' grænser til EU-medlemsstater; opfordrer de pågældende EU-medlemsstater til at overholde EU-retten, da opretholdelse af grundlæggende europæiske normer, folkeretten og respekt for værdigheden af alle menneskeliv, især i forbindelser med udfordringer, er central for det demokratiske europæiske projekt, som EU også ønsker, at Belarus skal deltage i; understreger behovet for at garantere asylretten, samtidig med at der stilles humane og værdige modtagelsesforhold til rådighed for migranter og asylansøgere, som er strandet ved grænsen;

26. er af den opfattelse, at det forhold, at den russiske private militære virksomhed Wagnergruppen er ankommet til Belarus, skaber potentielle sikkerhedsrisici for Ukraine, Belarus' EU-naboer og EU som helhed; gentager sin opfordring til Rådet om at tilføje Wagnergruppen til EU's terrorliste og opfordrer EU og dets medlemsstater til fortsat at overvåge Wagnergruppens aktiviteter og styrke beskyttelsen af EU's grænser for at forhindre enhver provokation fra Wagnergruppens side eller forsøg fra Wagnergruppens lejesoldater på krydse grænsen til EU samt til fortsat at bekæmpe den stigende smugling af varer fra Belarus;

27. bemærker Belarus' stigende økonomiske afhængighed af Rusland og andre ikkedemokratiske lande, herunder Kina; fordømmer, at Belarus vender tilbage til Sovjettidens planøkonomiske model, som vil yderligere isolere landet fra verdensmarkedet, føre til en forsinkelse i innovation og modernisering og en løbende hjerneflugt, hvilket alt sammen strider mod det belarusiske folks interesser, som har vist stigende iværksætterinitiativ i de senere år;

28. minder alle EU-virksomheder, der opererer i Belarus, om sin tidligere opfordring til at udvise særlig omhu og efterleve deres forpligtelse til at respektere menneskerettighederne i overensstemmelse med FN's Vejledende Principper for Menneskerettigheder og Erhvervsliv; anmoder sådanne virksomheder om at afstå fra at foretage nye investeringer i landet og til offentligt at protestere over for de belarusiske myndigheder mod den fortsatte undertrykkelse af arbejdstagere og borgere generelt;

29. opfordrer Kommissionen og EU's medlemsstater til fortsat at støtte små og mellemstore virksomheder i Belarus, eftersom de har spillet en vigtig rolle med hensyn til at støtte den prodemokratiske bevægelse i Belarus, både under og siden præsidentvalget i 2020;

30. udtrykker solidaritet med belarusere, som ønsker at beskytte og udvikle deres nationale identitet, navnlig gennem bestræbelser på at udbrede anvendelsen af det belarusiske sprog; fordømmer den seneste dom, hvor kunstforvalter Pavel Belavus blev idømt 13 års fængsel for hans bestræbelser på at fremme af det belarusiske sprog og den belarusiske kultur; giver tilsagn om at øge sin kommunikation på belarusisk, navnlig ved at oversætte sine betænkninger og beslutninger i relation til politikkerne for Belarus og Det Østlige Partnerskab til sproget, og opfordrer andre EU-institutioner til at følge trop;

31. opfordrer det belarusiske regime til at stoppe forskelsbehandling af og vold mod alle mindretal, især etniske, religiøse og seksuelle mindretal; fordømmer de belarusiske myndigheder for at ramme landets etniske litauiske og polske samfund, navnlig gennem de nylige beslutninger, der har til formål at afvikle litauiske og polske skoler og afskaffe uddannelse på litauisk og polsk; opfordrer de belarusiske myndigheder til at respektere de litauiske og polske mindretals rettigheder, herunder retten til uddannelse på litauisk og polsk; fordømmer anholdelsen af Andżelika Borys, Andrzej Poczobut og andre medlemmer af den polske befolkningsgruppe; mener, at anklagerne om »tilskyndelse til had« og »rehabilitering af nazismen«, der blev rejst mod Andżelika Borys, er politiske og uden nogen form for legitimitet eller juridisk værdi, og noterer sig, at hun er blevet renset for disse anklager;

32. fordømmer på det kraftigste forfølgelsen af religiøse samfund i Belarus, herunder forfølgelsen af både gejstlige og lægfolk, som i deres religiøse aktiviteter nægter at støtte Lukasjenkaregimets position og udtrykker uenighed med dets politikker; fordømmer i denne forbindelse domfældelsen af den ortodokse præst Sjarhej Rezanovitj, hans kone og søn til 16 års fængsel, det pres, det blev udøvet på den afdøde ortodokse ærkebiskop, Artsemij Kisjtjanka, samt de regelmæssige anholdelser af medlemmer af gejstligheden, herunder fængslingen i maj 2023 af de katolske præster Vjatjaslau Adamovitj, Andrej Kulik og Aljaksandr Shautsou og kateketen Uladzislau Beladzed; fordømmer også beslaglæggelsen af kirker fra katolikker i Minsk og forbuddet mod enhver politisk aktivitet inden for rammerne af den evangeliske protestantiske kirke;

33. opfordrer indtrængende Lukasjenkaregimet til straks at sætte en stopper for sin forfølgelse og forskelsbehandling af og vold mod medlemmer af LGBTI-samfundet og til at sikre deres fulde beskyttelse og inddragelse i samfundet; støtter bestræbelserne inden for LGBTI-organisationerne i Belarus på at slå til lyd for retlige reformer, som sikrer lige rettigheder og beskyttelse for alle enkeltpersoner;

34. fordømmer den manglende lovgivning om forbud mod forskelsbehandling af personer med handicap i Belarus samt tvangslukningen i 2021 af landets førende organisation for rettigheder for personer med handicap, nemlig kontoret for rettigheder for personer med handicap; beklager de problemer, som børn med handicap i Belarus står over for med hensyn til korrekt diagnosticering, uddannelse og social reintegration og manglen på offentlig ansvarlighed og gennemsigtighed i de institutioner, hvor disse børn tilbageholdes; understreger behovet for afinstitutionalisering og ophævelse af Republikken Belarus' lov nr. 163-Z af 30. juni 2022 om rettighederne for personer med handicap og deres sociale integration, der diskriminerer børn og voksne med handicap og begrænser deres adgang til grundskole-, ungdoms- og videregående uddannelse afhængigt af graden af deres handicap; er rystet over, at de belarusiske myndigheder fortsætter med at placere personer med forskellige handicap på de samme institutioner og med ikke at give nogen grupper specialiseret pleje, at mere end 10 000 personer med handicap, der bor på »psykoneurologiske« institutioner, er frataget deres juridiske rettigheder, og at domstolene har udpeget lederne af disse institutioner som deres juridiske værger; understreger behovet for at ophæve bestemmelser, der tillader ufrivillig frihedsberøvelse;

Støtte til demokrati og europæiske ambitioner

35. fremhæver, at Belarus har historiske bånd til resten af Europa og deler den europæiske kultur- og identitetsarv, og at landet på baggrund af det belarusiske folks ambitioner bør forblive en del af det europæiske politiske, kulturelle og økonomiske område; anerkender og støtter med glæde erklæringer om den belarusiske befolknings europæiske ambitioner, som blev fremsat af Svjatlana Tsikhanouskaja og lederne af de belarusiske demokratiske politiske partier; opfordrer EU-institutionerne og medlemsstaterne til at udvikle en mere ambitiøs og omfattende strategi kombineret med en bred økonomisk plan, der vil yde støtte til belarusiske demokratiske kræfter, herunder politiske oppositionspartier, civilsamfundsaktivister, menneskerettighedsforkæmpere, uafhængige kunstnere, uafhængige fagforeninger og frie medieforetagender både i og uden for Belarus med sigte på at fremme overgangen til demokrati i landet og opretholde Belarus' uafhængighed og suverænitet; opfordrer til omfattende kapacitetsopbyggende programmer, undervisning i juridisk ekspertise med henblik på udarbejdelse af udkast til lovgivning og i digital og personlig sikkerhed, mentorinitiativer, praktikophold og andre uddannelsesmuligheder for at styrke disse aktørers stilling og udvikle deres potentiale;

36. opfordrer til forbedret kommunikation mellem EU og befolkningen i Belarus med henblik på at give dem oplysninger og bekæmpe desinformation og propaganda fra de statskontrollerede medier; opfordrer indtrængende EU's medlemsstater til at fremme forbindelser mellem deres egen befolkning og det belarusiske folk og til at koordinere deres indsats for at afhjælpe de vanskeligheder, som demokratiske kræfter og politiske oppositionspartier, civilsamfundsaktivister og andre belarusiske borgere i eksil står over for, f.eks. i forbindelse med opnåelse af opholdstilladelser og åbning af bankkonti og i forbindelse med procedurer for visumansøgning i Belarus og tredjelandene, herunder som et resultat af en forkert anvendelse af sanktionsordningen; understreger, at det belarusiske folk ikke bør sidestilles med Lukasjenkaregimet, og at belarusere, der lever i eksil, ikke bør forskelsbehandles på grund af regimets involvering i krigen mod Ukraine; beklager Lukasjenkaregimets bevidste udvisning eller manglende fornyelse af akkrediteringen af diplomater fra EU, dets medlemsstater og andre lande for at begrænse deres støtte til forfulgte belarusere og deres mulighed for at udstede visa; anerkender det arbejde, som EU's civilsamfundsorganisationer udfører til støtte for deres belarusiske modparter og med henblik på at bistå belarusere i flytteprocessen, og opfordrer EU og dets medlemsstater til at fremme dette arbejde yderligere;

37. opfordrer medlemsstaterne til yderligere at forenkle procedurerne til at opnå visum og opholdstilladelser for dem, der flygter fra Belarus af politiske årsager, eller for dem, der har brug for lægebehandling som følge af vold begået mod dem; opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til at udarbejde regler og procedurer til håndtering af sager, hvor menneskerettighedsforkæmpere og andre civilsamfundsaktivister fratages deres statsborgerskab i Belarus, og til at yde støtte til de belarusere, der er bosiddende i EU, og hvis identitetspapirer vil blive ugyldige, men som ikke har mulighed for at forny dem, da de ikke kan vende tilbage til Belarus;

38. opfordrer Rådet til at gennemgå og ajourføre sine konklusioner om Belarus ved at fokusere på foregribelse og inddæmning af de sikkerhedsrisici, som Lukasjenkaregimet udgør, og på effektive EU-politikker for regeringer og engagement med det belarusiske folk, herunder dem i eksil, struktureret samarbejde med de belarusiske demokratiske kræfter og civilsamfund og støtte til ofrene for Lukasjenkaregimet;

39. glæder sig over åbningen af den officielle Mission for et Demokratisk Belarus i Bruxelles den 1. marts 2023; glæder sig endvidere over oprettelsen af Det Forenede Overgangskabinet som det centrale ledelsesorgan i den demokratiske bevægelse, der sammen med koordineringsrådet, som er et fælles repræsentativt organ for det belarusiske demokratiske samfund, af det internationale samfund bør behandles som de demokratiske repræsentanter for befolkningen i Belarus; opfordrer til at indgå en aftale for at formalisere og systematisere samarbejdet mellem Europa-Parlamentet og de belarusiske demokratiske kræfter og det belarusiske civilsamfund, herunder Det Forenede Overgangskabinet og koordineringsrådet; understreger nødvendigheden af, at Rådet og Kommissionen fastholder den internationale opmærksomhed på og støtten til den prodemokratiske bevægelse i Belarus, da der er sket et skifte i kølvandet på Ruslands angrebskrig mod Ukraine; opfordrer Kommissionen og Rådet til at være forberedt på forskellige scenarier såsom (tvungen) udskiftning af Lukasjenka eller Ruslands de facto-annektering eller besættelse af Belarus og til at rådføre sig med Det Forenede Overgangskabinet vedrørende disse scenarier;

40. glæder sig over Kommissionens godkendelse af støtteprogrammet »EU4Belarus: Supporting societal resilience and human capital development«, som sigter mod at støtte de demokratiske ambitioner i Belarus; mener, at en sådan støtte er afgørende med henblik på at bibeholde de ændringer i det belarusiske samfund, der opstod efter den fredelige prodemokratiske bevægelse under præsidentvalget i 2020; insisterer på, at EU4Belarus-midler skal strategisk kanaliseres til aktiviteter, som støtter det belarusiske folks europæiske ambitioner;

41. opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til at fortsætte og udvide støtten til de kulturelle og uddannelsesmæssige aktiviteter i det belarusiske civilsamfund og på akademiske institutioner, herunder dem, der sigter mod at støtte det belarusiske sprog og de uafhængige medier; fremhæver betydningen af at støtte digitalisering og skabelse af rum for belarusernes prodemokratiske civile og politiske deltagelse; opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til at fortsætte med at støtte Belarus' uafhængige medier, som blev stærkt reduceret efter præsidentvalget i 2020 og tvunget til at flytte og genopbygge deres aktiviteter; anmoder i denne forbindelse Kommissionen og medlemsstaterne om at styrke kapaciteten hos belarusiske medieforetagender, herunder bl.a. Charter 97, Radio Racyja, Euroradio, Belsat TV, Naša Niva og Novy Čas, og til at være særligt opmærksomme på nye medier såsom NEXTA, Malanka og Zerkalo (tidligere TUT.BY); glæder sig over udflytningen af Radio Free Europe / Radio Libertys og åbningen af dens kontor i Litauen, der leverer troværdig mediedækning til lytterne i Belarus;

42. fremhæver betydningen af løbende at styrke forbindelserne og samarbejdet mellem Belarus på den ene side og unge og den akademiske verden i EU på den anden side; glæder sig over EU's tildeling af finansielle ressourcer til at skabe uddannelsesmuligheder for belarusiske studerende og fagfolk, navnlig gennem EU4Belarus MOST+-projektet (mobilitetsordning for målrettede mellemfolkelige kontakter); forventer, at denne støtte vil blive videreført, og at belarusere i væsentlig grad vil blive inddraget i EU-programmer såsom Erasmus+ og Horisont Europa; opfordrer endvidere til fortsat støtte til belarusiske uafhængige akademiske institutioner, herunder det europæiske universitet for humaniora i Vilnius;

43. insisterer på, at en væsentlig andel af EU's finansielle støtte fortsat bør kanaliseres via fleksible og upartiske EU-mekanismer såsom Den Europæiske Demokratifond, da dette vil sikre god målretning og ansvarlighed for civilsamfundsorganisationer, uafhængige medieforetagender og prodemokratiske grupper; opfordrer til mere begrænset finansiering til NGO'er i og uden for Belarus; foreslår, at Den Europæiske Demokratifond bør styrke sit fokus på Belarus, mens medlemsstaterne bør give Den Europæiske Demokratifond flere midler til at støtte Belarus' demokratiske kræfter;

44. støtter forberedelserne til en EU-ledet international donorkonference for at bistå Belarus' demokratiske kræfter; opfordrer EU til at samarbejde på et operationelt niveau med repræsentanterne for de demokratiske kræfter i Belarus med henblik på at færdiggøre arbejdet med vedtagelsen af en køreplan, der har til formål at gennemføre den økonomiske pakke og investeringspakke på 3 mia. EUR, som Kommissionen allerede har planlagt som et middel til at imødekomme det belarusiske folks demokratiske ambitioner; opfordrer til politisk dialog mellem EU og de demokratiske kræfter i Belarus med henblik på at opnå en fælles vision for ovennævnte støtteplan; fremhæver behovet for en omfattende offentlig debat med henblik på at opbygge offentlig støtte til et betydeligt engagement fra EU's side;

45. udtrykker sin bekymring over gennemsigtigheden, friheden og retfærdigheden af de parlamentariske og lokale valg i Belarus i 2024, navnlig set i lyset af de nye lovgivningsmæssige restriktioner for politiske partier og udtalelserne fra den centrale valgkommission, som betvivler vigtigheden af international valgobservation og den rolle, som OSCE's Kontor for Demokratiske Institutioner og Menneskerettigheder spiller; fordømmer oprettelsen af uudholdelige betingelser for og begrænsninger af oppositionens demokratiske partiers aktiviteter i Belarus; fordømmer især den nye lov om politiske partier, som blev vedtaget i februar 2023 og tydeligt har til formål at forhindre og afskrække demokratiske kræfter fra at udføre deres aktiviteter ved at pålægge yderligere restriktioner og forpligtelsen til at lade sig registrere ved justitsministeriet; er af den opfattelse, at denne lov bevidst forsøger at afvikle demokratiske partier formelt og forhindre dem i at deltage i parlamentsvalget i 2024 og i sidste ende vil føre til et de facto-forbud mod ethvert politisk parti, der er i opposition til regimet; opfordrer de nationale politiske partier i medlemsstaterne og de europæiske politiske partier og stiftelser til at udvikle deres samarbejde med og støtte til demokratiske politiske partier i Belarus yderligere;

46. opfordrer lederne for de belarusiske demokratiske kræfter til at opretholde en fælles front og fortsætte med at anvende innovative metoder for at informere og inddrage den belarusiske befolkning, navnlig i landet, med sigte på at fastholde deres tro på og tillid til demokratisk ændring og for at mobilisere dem i de kommende valg;

o

o o

47. pålægger sin formand at sende denne beslutning til Rådet, Kommissionen, næstformanden for Kommissionen/Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik, medlemsstaternes regeringer og parlamenter, FN's højkommissær for menneskerettigheder, FN's generalsekretær, Den Internationale Arbejdsorganisation, Europarådet, Organisationen for Sikkerhed og Samarbejde i Europa, repræsentanterne for de belarusiske demokratiske kræfter, Internationalt Røde Kors, Den Internationale Olympiske Komité, Det Europæiske Fodboldforbund, Det Internationale Fodboldforbund, Det Internationale Ishockeyforbund, Det Internationale Tennisforbund, ATP (Association of Tennis Professionals), WTA (Women's Tennis Association) og facto-myndighederne i Republikken Belarus.